

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osumnjena in javne zahvale do-mači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-jemo upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v alici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v alici Molis piccolo št. 3, 11. nadst.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

„Edinost“
za vsa enkrat na dan, razen nedelj in
razlikov. ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino e plačevati naprej. Na ka-
kovo brez priložene naročnine se sprava
ne odira.

»Tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
srednje številke po 6 stotink (3 svč.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Najstila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Vsenemška politika.

(Članek, pisan izven uredništva).

Kdor čita vsenemške liste, posebno glavni organ Vsenemcev, dunajsko »Ostdeutsche Rundschau«, vidi, da se to časopisje nena- vadno mnogo in resno bavi z balkanskimi stvarmi in osobito pažnjo da obračajo na slo- vanski jug. »Ostdeutsche Rundschau« prinaša cele serije člankov o srbski, bolgarski, veliko- hrvatski politiki itd. Intakoj se mora zdeti čudno vsakomur, da vsenemški politiki in politikastri medtem, ko na Hrvatih in na Slovencih ne vidijo dobre dlake in se v najboljšem slučaju le norčujejo iz njihovih teženj, kažejo očitne in gorke simpatije do Srbov in političnih idealov njihovih. Te simpatije trajajo že pre- cej časa in se pojavljajo o priliki tudi v po- slanski zbornici, kjer so vsenemški poslanci nekaki zastopniki Srbov, posebno bosansko- heregovinskih, ter branijo njihove koristi z osobito gorečnostjo posebno takrat, kadar so te koristi v opreki s stremljenji Hrvatov. Ta poslednja okoliščina kaže zelo jasno namen in izvor vsenemških simpatij.

Mi se ne mešamo v žalostni hrvatsko- srbski spor, in sploh niti ne govorimo radi o njem, ter ga samo obžalujemo kakor glavno oviro uresničenju hrvatskih kakor tudi srbskih teženj! Kakor je krivda na obeh straneh, tako je tudi škoda na obeh straneh!

Ali če bi bil kdo poklican, da bi se me- šal v ta spor, tedaj bi bili to gotovo v prvi vrsti Slovani, a v zadnji še le Veliko- nemci, katere ta spor tako malo briga, da bi jim morali odločno zaklicati od vseh strani: »Roko proč!«

Tem prej bi jim trebalo zaklicati tako, ko je vendar jasno kakor beli dan, da Nemec išče povsod le svoje, edino svoje ko- risti, in naj že brani katero-koli stvar! Do Srbstva in njega idealov mu je pač toliko, kakor do lanskega snega! In če je poslanec Berger zahteval srbsko univerzo v Sarajevu, tedaj mu ni bilo do kulturne povzdige bosan- skih Srbov, temveč le in edino le do žaljenja Hrvatov in njih državnopravnih aspiracij na okupirane dežele! Simpatije do Srbov so vzrasle v Vsenemcih edino-le iz antipatije do Hrvatov in Slovencev, do te nepremagljive straže ob Adriji. Da bi s pomočjo Sr- bov oslabil Hrvate ter se na srbs- kih ramah prithotapili do Adrije — to je vsenemška politika! Da so si Ve- likonemci izbrali baš Srbe za svoje namene, je nekoliko vzroka tudi v konfesionalnih raz- merah. Wolf ne sovraži Hrvatov in Sloven- cev samo kakor Slovane, temveč tudi kakor katoliške Slovence, ki so njegovi politiki, ka- teri glavni temelj je danes boj proti Rimu, vsekakor manje dostopni nego pravoslavni Srbi.

Žalostno je na stvari, da so Srbi tako hitro in brez premisleka seli na nastavljenе limanice. Oni vidijo v Velikonemcih nekeke svoje rešitelje, branitelje zatiranih, zaščitnike slabotnih — v tistih Velikonemcih, ki ne mo- rejo odpreti ust, ne da bi zinili psovko na Čebe, Hrvate ali Slovence! Že najpri- mitivnejši slovanski čut bi mor- al Srbe napraviti oprezne proti obrambi iz takih ust! Toda najmanjša senca kakega suma ni kalila doslej čudne hvaležnosti njihove do tako sumljivih simpatij! Čim je kakov Nemec spregovoril besedo srbski stvari v korist, ka- dar je le kakov vsenemški poslanec sprožil kako brezsmiselno interpelacijo v zbornici — veselo in hvaležnost odmeva v srbskem ta- boru! Ko je poslanec Wolf na tako zelo klaverno način izginil s političnega polja, so pisale n. pr. beligradske »Male novine« v uvodnem članku:

»Če bi tudi ves svet blatil in kamenjal Wolfa, ker je podlegel človeški slabosti, da, če bi ga blatili in kamenjali celo njegovi ro- jaki, za katere je zastavljal mnogokrat celo telo in življenje — ti, Srb, tega ne smeš sto- riti, četudi bi bil edini, ki goji do njega še zdaj sočutje, spoštovanje in zaupanje. Bil bi vreden zaničevanja, ko bi kdaj pozabil, da je Wolf doslej edini Nemeč, ki goji plemen- ito sočutje za tvoje narodne rane in ki je s parlamentarne tribune oznanjal svetu, da ima tvoj narod slavno zgodovino in pravico do samostojne narodne ekzistence«.

To je pač vrhunec naivnosti. Spletke vsenemške politike so tako prozorne, da bi jih moral umeti vsaki človek, če se je vsaj površno ukvarjal s politiko. Tembolj je čudno, da jih celo resni srbski politiki ne morejo umeti! Brez ozira na svoje slovanske brate, ki so jim po krvi in po jeziku vendar precej bližji nego avstrijski Velikonemci, se Srbi spozabljajo tako daleč v svoji naivni hvalež- nosti za hlinjene simpatije, da kujejo v zvezde človeka, ki za avstrijske Slovence nima družega nego psovke in ki je vrhu tega na tak način ostavil politično polje, da bi se narodu, kakor je srbski, ne bilo treba loviti za sim- patijami njegovimi in njegovih pristašev!

Politični pregled.

V Trstu, 7. jan. 1902.

O položaju. Težišče notranjepolitič- nega položaja je sedaj popolnoma v prestol- nici kraljestva češkega. — Vsi listi, brez razlike političnega ali narodnega stališča, iščejo v debatah v tem deželnem zboru nekako merilo, kakó daleč je smeti sezati z nadami gledé na predstojee poskuse za dosego spo- razumljenja, ali vsaj premirja med Čehi in Nemci. Kajti v toliko je sila dogodkov streznila tudi Nemce, da se ne morejo več odtežati spoznanju, da z izoliranjem Če- hov in uravnavo razmer preko glav teh poslednjih ne gre, ampak, da vsakdo, ki hoče sanirati položaj, mora hoteti tudi pogajanja s Čehi. To spoznanje je zavladalo prek in prek. Vsenemci kriče sicer: nič pagajanja — ali ne kriče tako, ker vedo, da je krizo možno odstraniti tudi brez Čehov, ali celo v boju s Čehi, ampak kriče proti vsakemu poskusu za pomirjenje ravno zato, ker so Vsenemci, nositelji velikonemške ideje, ker hočejo, da monarhija naša pride v po- polno zavisnost od Berlina, in ker torej — sebi zvesti — niti ne morejo hoteti, da se notranje razmere v državi konsolidirajo!!

Izvemši Vsenemce torej, ki preko mo- narhije gledajo tja čez na onostran meje, so tudi nemški govorniki v deželnem zboru Češkem povdarjali potrebo kaknega sporazumljenja med Nemci in Čehi. Ali koraka od spoznanja do obvez, takih dejanj, ki bi Čehom, brez škode za temeljna načela njihove politike, dopuščala vsprejeti ponujano roko, se menda Nemci ne upajo še storiti. Blizu splošno je torej pre- pričanje, da tudi predstojee poskusi za po- mirjenje med Čehi in Nemci ostanejo brez zaželjenega vspeha.

Ko pa stvari tako stoje, in ko Nemci vedo, da so oni krivi, da tako stoji, je um- livo njihovo krčevito prizadevanje, da bi krivdo odvalili na Čebe. V to izkoriščajo izlasti govor dra. Herolda (Glej rubriko »Deželni zbori«!) Ali baš o tej priliki vi- dimo eklatantno, kako si Nemci po potrebi trenutka spreminjajo podstavo svoji politiki, svoja — kakor pravijo — nespremenljiva načela, svojo taktiko in svojo logiko.

Čehi stoje na stališču, naj bi na pred- stojeeh konferencah razpravljali o njih za- htevah. Kajti oni so bili užaljeni, njim je bil iztrgan kos že pridobljenega prava in njih bi morali najprej potolažiti! Nemci pa me-

nijo, da se treba pogajati tudi o nemških zahtevah! O tem namreč, kar mislijo Čehi njim koncedirati v odškodnino, ako Nemci privolijo v to, kar zahtevajo Čehi!! Čudna je ta nemška zahteva! Kakor da bi morali tatu zagotoviti kako odškodnino, ako se hoče, da vrne zopet, kar je bil pobasal! Razlika v stališču Nemcev in Čehov je torej ta-le: Čehi zahtevajo, naj se razpravlja le o posa- mičnih postulatih njihovih, Nemci pa, naj se v razpravo pritegne ves kompleks češko-nem- škega spora. Gori smo že povdarili, da je ta zahteva Nemcev nezmislina in bi je ne smeli staviti, ako jim je res kaj do sporazumljenja. Da pa bomo videli vso neiskrenost, da ne rečemo: nepoštenost, ki je obsežena v tej nemški zahtevi, se moramo spomniti, da so oni, Nemci, samipred 12 leti z navadno jim srditostjo branili stališče, katero danes — pobi- jajo. Danes zahtevajo, da mora priti v razpravo ves kompleks češko-nemškega spora, pred 12 leti pa so zahtevali — kakor za- htevajo danes tudi Čehi — naj se nekatere nemške zahteve izluščijo iz vsega kompleksa, da jim bo možno poprej ustreči, češ: tako pride prej do pomirjenja. Zahtevali so in — kakor po navadi — tudi dosegli!! Kakih 12 let je že temu, kar je bila najglasnejša za- hteva Nemcev, po razdvojitvi deželnega šol- skega in dež. kulturnega sveta, iztrgana iz vsega kompleksa, in uresničena! Danes pa kriče, da to absolutno ne gre, kar zahtevajo Čehi, da bi namreč nekatere zahteve Čehov izluščili iz vsega vprašanja in jih rešili. Tako vidimo, kako so Nemci pred 12 leti branili in izkoriščali isto stališče, katero danes po- bijajo in štejejo Čehom v zlo, valé že sedaj na poslednje vso krivdo, ako pride do tega, o čemer so uverjeni, da se zgodi: da nam- reč tudi predstojee poskus ostane brez vspeha! To nemško neiskrenost, da ne rečemo: ne- poštenost treba torej upoštevati, ako hočemo spoznavati vzroke, ki delajo avstrijski problem toli težavnim in nerazrešljivim.

Deželni zbori. Češki. V nadalje- vanju razprave dne 4. t. m. o proračunskem provizoriju je govoril češki poslanec (radika- lec) Baxa, ki je izjavil, da bo sedanje po- litično stanje možno zboljšati le z uvedenjem splošne, direktne in jednake volilne pravice. Zahtev čeških Nemcev, je menil govornik, ni možno vsprejeti. Noben pošten Čeh ne more privoliti v tako spravo, ki bi povzročila smrt čeških manjšin.

Posl. Reininger (nemški »divjak«) je rekel, da od pravih pogajanj ne pričakuje nikakega vspeha, ker med Čehi in Nemci obstoje nepremostljiva nasprotstva.

Vsenemec Prehm je izjavil, da se Vsenemci ne udeležijo nikakih pravih poga- janj, dokler ne bo uveden nemški državni jezik.

Posl. dr. Herold je obžaloval, da de- želnemu zboru niso določili daljšega zaseda- nja, kakor je bila vlada tudi obljubila svoje- časno. Dejal je, da mu ne treba razlagati programa svoje stranke, ker je skupnostre- mljenje vseh čeških strank: obramba državno- pravnih, političnih, narodnih in gospodarskih interesov češkega naroda! Govoré o politič- nam položaju, je dejal govornik, da je par- lament v svoji sedanjí sestavi, tudi ko bi se narodna in politična vprašanja poravnala, nesposoben za izvrševanje svoje naloge in v to, da bi vzdrževal ugled države ter pričal o zmožnosti monarhije za sklepanje poli- tičnih zvez. Zdi se, da so to spoznali tudi v ministerstvih za vnanje stvari in vojno, zato tudi tam ne goje nikakega zaupanja v pravno akeijo. Govornik je izjavil, da so bili Čehi vedno za sporazumljenje med obema naro- doma na Češkem in da ne store nobenega koraka, ki bi mogel vreči nanje odij, da so

onemogočili spravo; protestirajo pa proti temu, da stavljajo Nemci nevsprejem- ljive pogoje, še predno so stavili češki zastopniki kak predlog. Najjednostavnejša for- mula, po kateri se da doseči narodni mir, bi bila ta, da se vsaki narodnosti dovoli to, kar jej gre, ne pa, da se s prenapetimi zahte- vami, kakor je ona o nemškem državnem jeziku, položaj še hujša. Ako hoče vlada res doseči narodni mir, priznati in uvaževati mora jednako veljavno narodno- dovin ne sme jednega naroda zatirati na korist drugemu! To vprašanje se je še poojstrilo, ko se je narodni boj iztegnil tudi na versko polje. Govor- nikova stranka je vedno ločevala verska od političnih vprašanj. Ako se politični prepiri zanesejo tudi na to polje, zavaruje se mlado- češka stranka proti nepreračunljivim posledicam, ki bi mogle vsled tega na- stati ob narodnih in husitskih tradicijah češkega naroda! Go- vornik je slednjič izjavil, da želja, naj bi de- želni zbor izročil cesarju adresu, ni demon- stracija, temveč zavedna politična akcija, ki se bo tako dolgo ponavljala, dokler ne do- seže uvaževanja.

Grof Fran Thun (bivši ministerski predsednik) je dejal, da v deželnem zboru Češkem narodni moment loči poslance obeh na- rodnosti, ki se sicer slagajo v mnogem. Vsled tega mora vsakdo, komur je mari blaginja dežele, delati na to, da se dospe do mirnega pobotanja, ker narodni prepir škoduje deželi in državi, kateri ovira v napredku. V Av- striji bi mogel narodni moment postati po- zitivna nevarnost, ako pojde tako daleč, da bo en del v zadovoljevanju drugega videl že zatiranje samega sebe.

Ko sta govorila še posl. Adamek in knez Karol Schwarzenberg, je zbornica vsprejela proračunski provizorij.

Goriški. V seji tega deželnega zbora minole sobote je prišlo med italijansko ve- čino do malega razdora, ki pa je jako sympto- matičen za razmere med Italijani in ki tudi že sedaj ni ostal brez posledice.

Posl. Dottori je namreč govoril proti temu, da bi se najelo posojilo za zidanje no- rišnice 1,300.000 K. Proti Dottoriju je sr- dito govoril posl. Luzzatto. Z Dottorijem so glasovali vsi Slovenci in štirje Italijani.

Tako je gradnja norišnice odložena za nedoločen čas. Vsled tega so izsto- pili iz kluba italijanskih po- slancev posl. Luzzatto, Naglos in Valentinis.

Deželni zbor je vsprejel v drugem in tretjem čitanju vladno predlogo za uravnavo potoka Grajšek, z deželnim prispevkom 11.000 K in državnim 3900 K.

Nadalje so dovolili podporo 25.000 K za zgradbo mostu čez Sočo iz Gradiške v Zdravčino in podporo 5000 K kmetijski družbi.

Vladni zastopnik je odgovoril na inter- pelacijo posl. Luzzatto o delih za uravnavo Torre in Soče in za zgradbo mostu čez Torre.

Ko so še prečitali nekatere predloge in trojico interpelacij — posl. Michelijsa o ve- denju ravnatelja šole v Medeji, posl. Naglosa o nadaljevalni šoli v Korminu in poslanca Venutija radi prepovedi nekega zborovanja družbe »dei giovani friulani« — je bil ta deželni zbor odložen.

Poljaki v Nemčiji. Nedostojen je človeka zločin, ako se slabemu, ki si bori krubek služ v znoju obraza svojega, jemlje ta kruh, ali ako se mu možnost zaslužka odjemlje »pravnim putem«. Avktor v »Ob- zoru« meni, da niti najzadnja žival ne misli tako živalski in zločinski. Ali drugače je s prusko državno oblastjo z nemškimi sedr-

Oni smatrajo za svojo pravico in
džnost, da Poljake materialno slabe,
i zadovoljujejo svojim živalskim na-
ter da jih konečno — v pravem
pomenu besede — požro! Od tudi gospodar-
ski boj, ki je usiljen Poljakom. Najprej so
(leta 1886) zasnovali »zakon«, s katerim se
je določila svota 100 (pozneje 200 milijonov)
mark iz državne blagajne, v katero se ste-
kajo tudi poljski denarji, s katerimi naj se
kupi finančno porušena poljska pose-
stva, parcelirajo, ali od kupa je Poljake
principijalno izključiti. Ako se kateri posest-
nik ne more več vzdržati — ne vaikdar iz
lastne krivde — že je tu komisija za nase-
ljevanje z gotovim denarjem in visokimi
ponudbami. In tako je prišlo do tega, da so
v Poznanjski in zapadni Pruski, kjer deluje
komisija, Poljaki izgubili tekmo 15 let do
150.000 ha. zemljišča! Koliko delavskih
rodbin poljskih so tako izgubile svoj kruh,
koliko poljskih obrtnikov iz poljskih mest so
izgubili tako jedino tržišče za svoje izdelke!
Zato so na deželi med Poljaki obogateli za
nekoliko tisočev »Švabov«, teh »colluvies
omnium gentium« z ozirom na njihovo po-
kokoljenje. Država sicer res ne dela pri tem
dobrih finančnih kupčij, kajti tu treba,
da se Nemci udomačujejo, vršiti razne »mo-
ralne« dolžnosti, kakor zidanje evangeliških
cerkev (naseljenici so skoro sami evangeliški),
evangeliških šol, prodajalnic, obrtnih in tvor-
niških podjetij, da take naseljence nem-
ško prebivalstvo odvrča od vsake gos-
podarske dotike s poljskimi trgovci ali
obrniki, ter da v njih krepí nemška, t. j.
Poljakom neprijateljska čutila.

Komisija za naseljevanje dela po določe-
nem načrtu; gleda namreč, da se kakor klin
potiska med poljska posestva, da jih, ako je
mogoče, zjame v pas. Za popolnoma istim
ciljem gre privatno podjetje hakatističnih
milijonarjev, ki so pred nekoliko leti osno-
vali v Berlinu »deželno banko« s kapitalom
10.000.000 mark. Namen je je, da Poljakom
zamaši dosežanje vire zaslužka in da jih tako
nacionalno oslabi. Pruska vlada gleda, da
velika posestva drobi na parcele; v ta namen
rabi milijone, da jih, potem posebnih rentov-
nih komisij, v banke za parcelacijo dalje
raspečava. Za one banke v namene parceli-
ranja pa, ki jih upravljajo Poljaki, je izdana
odredba, da so dolžne naseliti najmanj 25%
Nemcev. Ali poljskim seljakom se parcelacija
otežava s tem, ker se jim, ako jih je 4—5
na številu, že naklada dolžnost, da ustanove
novo občino, da sezidajo novo šolo in vzdr-
žavajo učitelja; ali pa se oblasti lotujejo Bog
zna kakih nepridržanih odredb, da polj-
skemu narodu onemogočujejo kupovanje par-
cel. Samovolja je tu v največji moči.

Odmevi dogodkov v Vrešenu. »Po-
litiki« poročajo z Dunaja, da nemška vlada
zahteva, naj avstro-ogrška vlada jasno pre-
cisira svoje stališče nasproti izjavi poslanca
kneza Czartoryskega v deželnem zboru Gali-
škem glede vrešenske afere.

Bolgarsko sobranje. Novo bolgarsko
ministerstvo se je sestavilo iz samih pristašev
Cankova in sicer takole: Danev predsed-
ništvo in vnanje stvari, Sarafov notranje
stvari in finance, Ludzkanov trgovino in
promet, Radev pravosodstvo, Kančev (dosa-
danji podpredsednik sobranja) nauk in Pa-
prikov vojsko. Ministerski predsednik Danev
je v sobranju dne 4. t. m. izjavil, da je
novo ministerstvo prevzel program prejšnjega
in da soglasno se sobranjem ukrene potrebne
korake v rešitev finančne krize. Zahteval
je dvomesečni proračunski provizorij in po-
daljšanje zasedanja do 1. marca. Medtem
hoče vlada, upošteva izvajanja v sobranju,
pripravi načrt za najetje posojila. Sobranje
je dovolilo samo podaljšanje zasedanja do
naslednjega dne t. j. do 5. t. m. V tej seji
je bil proračunski provizorij odklonjen z 69
glasovi proti 67, na kar je knez razpustil
sobranje. Govori se, da Cankovci še pred
novimi volitvami ponudijo Stambulovecem
portfelj ministerstva za notranje stvari in
komunikacije.

Spor med Argentinijo in Čile. Iz
Buenos-Ayresa poročajo, da se je spor med
obema južnoameriškima republikama: Argen-
tinijo in Čile, ki se je bil medtem nekoliko
ublažil, zopet poožtril in to radi nelojalnega
postopanja čilenske diplomacije tekom po-
gajanj.

Ker je argentinska vlada poskusila —
in kakor se dozdeva — brezuspešno vsa
sredstva, da bi se spor poravnal mirnim po-
tom, odločila se je sedaj zaključiti pogajanja
ter pretrgati diplomatske zveze s Čile. De-

lajo se tudi vse priprave, da se bosti mogli
vojska in mornarica v slučaju potrebe posta-
viti v vojno stanje.

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški. V ponedeljek dne
30. m. m. je mestni svet nadaljeval razpravo o
izrednem proračunu za leto 1902. Z 18 proti
17 glasom je bil odobren predlog proračun-
skega odseka, naj se stroški za regulacijo
istrske ceste znižajo od 300.000 kron na
60.000 kron. Brez razprave so vsprejeli na-
dalje več družnih točk, deloma, kakor jih je
predlagal proračunski odsek; med drugimi
tudi predlog tega odseka, naj se brišejo stroški
za pričetek gradnje nove škorkljanske ceste.
Odbita sta bila predloga svet. d. a. Gre-
gorina, naj se določi 8000 kron za po-
pravo poti s Pr-seka na Stari hrib in 14.000
kron za popravilo ceste s Proseka na Kouto-
velj. Vsprejet pa je bil predlog svet. V a-
t. v. e. a., naj se določi 5000 kron za popravilo
ceste iz Kolonje k Hrovatinom. Svetovalec
Dollenz je priporočal, naj se zgradi cesta
ki bi vezala spodnji del Barkovelj se zgor-
njim delom pri Bajardinu. Stroški za to pot
bi bili kakih 5000 kron.

Svetovalec Doria je predlagal, naj se
tehničnemu uradu naloži, da izdela načrt za to
cesto. Na glasovanju je bil predlog Dollenz-
Doria odobren. Rešili so brez razprave še
slednje točke proračuna, na kar je mestni
svet prešel k tretjemu čitanju pro-
računa.

Svetovalec Benussi je o točki »ljudske
šole« predlagal, naj se briše 1450 kron, ki so
določene za nagrado laškim učiteljem v oko-
lici. Mestni svet je ta predlog odobril.

Asesor Verneda je na to poročal o pred-
logih mestnega magistrata za pokritje rednega
proračuna, ki so:

- 1.) Povišanje najemninskega kraj-
carja od 3% na 4%, za štiri
leta K 166.600
- 2.) Povišanje 25% na taksi za
ubivanje in živino-zdravniško
pregledovanje živine 42.000
- 3.) Povišanje doklade na grozdlje
od 200% na 350% 62.400
- 4.) Povišanje doklade na pivo od
100% na 160% 102.000

Skupaj kroa 373.000

Na ta način bi se pokrili primanjkljaj
rednega proračuna.

V razpravo o teh predlogih je posegel
prvi vladni zastopnik, vitez Jettmar, ki je
mestnemu svetu priporočal, naj ne pusti, da
bi se v proračunu izkazal primanjkljaj, ker bi
vlada v tem slučaju ne mogla predložiti pro-
računa v najvišje potrjenje. V razpravo sta
posegla svet. Benussi in dr. Rybář, ki je
tudi svet. Ravasini. Nekoliko po-
snetka iz teh govorov priobčimo prihodnjič.
Danes podamo izid glasovanja o magistratnih
predlogih glede pokritja primanjkljaja. Mimo-
gredé bodi omenjeno, da je svet. dr. Ry-
bář v svojem govoru v imenu slovenskih
svetovalecev izjavil, da so sicer za to, da treba
pokriti primanjkljaj, da pa bodo kljub temu
glasovali proti predlogom magistrata, ker hoče
isti zvišati davke na konsumne predmete, kateri
zadevajo v prvi vrsti revnejše prebivalstvo.
Ako se hoče pokriti primanjkljaj, naj se štedi
v izdatkih, ali pa naj se pomnože
dohodki z višanjem davkov na
l u k s u s.

Mestni svet je na glasovanju odklonil
predlog glede zvišanja najemninskega krajcarja,
kakor tudi predlog glede zvišanja taks na
kranje živine. Sprejeta pa sta bila predloga
glede zvišanja doklade na grozdlje in pivo.

K sklepu je mestni svet vsprejel pred-
log svet. dr. Rybářa, naj se izvoli odsek
petero členov, kateri ima študirati, kako bi se
v občinsko gospodarstvo uvele potrebne eko-
nomije.

Kdo bo škof v Trstu? Danajski »In-
formation« pišejo iz Rima:

»Vprašanje popolnjenja škofovske stolice
v Trstu se je tu zadnje dni jako živahno raz-
pravljalo. Papež išče prelata, ki bi bil poleg vseh
družnih lastnosti, usposobljenosti za škofa, tudi
vešč obema dež. jezika. Od strani avstr.
vlade je nasvetovan monsignor
Nagl. On je Nemec, kar bi mu prihajalo
jako v prilog na nekaterih mestih, ker bi se
s tem izognili izberanju med Italijanom in
Slovanom. Ali perfektno govori le italijansko.
Sklenilo se je torej, ker avstrijska vlada trajno
zahteva njega imenovanje, da mu pridodelijo za
sedaj pomožno osebo, večšo slovenskemu je-

ziku! Ker mu je mons. Nagl še mlad, se bo
mogel kmalu priučiti slovenskemu jeziku, in
tako se zdi, da so težave radi popolnjenja
tega mesta konečno odpravljene. To bi bila nova
varijacija v melodiji vprašanja imenovanja
škofa tržaškega! Da vidimo torej, kakov bo
finale!! Ali če vprašanje res dobi tako reše-
nje, bodo imeli Italijani eno lekcijo več: ne-
prestane borbe Italijanov proti Slovincem so
poznane veličine v računih vlade in rešitev
vsacega večega tržaškega problema je v no-
veji čas — Nemec.

Zistematično. Iz sv. Ivana smo prejeli
dne 6. t. m.: Včeraj je bil tu kapelan od
sv. Antona novega, mesto našega, ki je obo-
lel. Ker ni znal slovenski, je molil molitev
po maši v latinskem jeziku. Torej ne itali-
jansko, kakor je menil velik del ljudstva.
Vsakako pa moramo odločno grajati pristojno
cerkveno oblast, ker je le njena krivda, ako
morda nima dovolj slovenskih duhovnikov v
Trstu, ki bi bili na razpolago ob takih pri-
likah. Saj je notorično, da cerkvena oblast v
Trstu zistematično izriva iz Trsta slovenske
duhovnike, da je le več prostora za mehke
in razbrzdane ljubčke! Slovenski duhovniki
morajo ven v Istro, kjer je težavna služba,
spojena z vseni »neprijetnostmi« življenja, a
mnogi italijanski duhovniki pa kar ne pri-
dejo iz mesta. To je krivica, a ne le našim
slovenskim svečnikom, ampak tudi sloven-
skemu prebivalstvu. Tako smo ngibali včeraj
tudi pri sv. Ivanu. Gg. po uredništvih v
Gorici in v Ljubljani in menda tudi na na-
mestništvu v Trstu stikajo povsodi po agita-
torjih sedanjemu cerkvenemu gibanju med
našimi Slovenci. Pravega in glavnega agita-
torja pa vendar nečijo videti ali ga imeno-
vati, ki ni nihče drugi, nego tisti slavofobni
zistem, obrnen toliko proti slovenskim sve-
čnikom, kolikor proti slovenskemu življu
samemu! Tudi v tem slučaju pri sv. Ivanu
vidimo mi le en člen v verigi zistematičnega
prizadevanja, da bi tudi cerkev okolice po-
tom popolnega latiniziranja — italijanizirali!
Ali gospodje naj se čuvajo! Tudi pri nas
poči struna, če jo bodo le količkaj še na-
tezali.

Naše razmere. Meseca novembra leta
1888. smo bili pokopali velezaslužnega uč-
telja g. Čenčurja. Pokojni je bil zvest sin
svojega naroda in vrl učitelj.

Od e. kr. šolske oblasti se ni
udeležil pogreba — nikdo!!

Meseca februarja l. 1901. smo pokopali
učitelja g. Čoka na Katinari. Bil je dobra
slovenska duša. Bil je to uzoren učitelj in
najblajši človek, ki si ga le moreš misliti.

Od e. kr. šolske oblasti se ni
udeležil pogreba — nikdo!!

Meseca junija 1901. smo pokopali uč-
telja Saneina v Škedenju. Bil je to navdušen
in delaven Slovenec. Ali je bil poleg tega
takov učitelj in takov človek, da je na dan
njegovega pogreba glasno ihtela vsa vas, brez
razlike političnega in narodnega mišljenja,
da kaj tako pretresljivega še nismo videli.

Od e. kr. šolske oblasti se ni
udeležil pogreba — nikdo!!

Te dni pa smo pokopali učitelja Jurija
Bonina, o čegar učiteljskem delovanju in o
njega usposobljenosti za ta težki poklic sploh
bi na tem mestu mnogo govorili, in bi, go-
voré o njegovem političnem nastopanju, mo-
rali pomakati pero v žolč, ako ne bi bil mož
ravno že v večnosti!

**Pogreba tega moža pa so se udele-
žili e. kr. deželna šolska nadzornika
vitez Klodič in Ravalico in e. kr. okrajni
šolski nadzornik.**

Komentarja ne pišemo, ker ga ne potre-
buje taka demonstracija ob tihih grobeh!
Samo želeli bi, da izvestni gospodje v Go-
rici vzamejo na znanje, da smo si dobro
zabeležili to za slučaje, ko se bodo ti go-
spodje zopet hoteli zgražati nad nami, ker se
ne navdušujemo za izvestnega »prezaslužnega
moža«.

Pa je ni in je ni! Irredente namreč.
Nedavno so imeli v Rimu lepo slavnost, katero
je povzdigala tudi navzočnost mnogih členov
italijanskega parlamenta in vseučiliške mla-
dine. Oberdank je bil sicer zločinec, ki je
kakor avstrijski podanik hotel stegniti svojo
roko po življenju svojega lastnega vladarja in
je radi tega svoje življenje zaključil na visli-
cah — ali to ni nikaka ovira, da ne bi ga
v Italiji proslavljali kakor heroja in mače-
nika ter častili njegov spomin! Da, Ober-
danku je bila posvečena uvodoma omenjena
slavnost, kar je pač najbolji dokaz, da irre-
dente ni! V zameno pa imamo zvezo
med Italijo in — Avstrijo!!

»V zahvalo«. Ozirom na notico, prijavi-
ljeno pod tem naslovom v tem listu od dne
29. decembra, smo prejeli od g. I. O. v Di-
vači pojasnilo, da on ni nič vedel za oni
račun, da so račune in opomine sprejemale
druge osebe brez njegovega vedenja. Čudno
pa se mu je zdelo, da smo ga zadnjič (po-
minjali po odvjetniku. Opravičuje se, da je
res pisal ono dopisnico, ali le v neki razbur-
jenosti, a zatrjuje, da hoče tudi nadalje ostati
zvest naročnik »Edinosti« in da mu ni bilo
nikoli ni na kraj misli, da bi se naročal na
»Piccolo«. — Gosp. O. je le v čast, da je,
uvidevši svojo zmoto, na tak lojalen način
odpravil nesporazumljenje.

Tajno poslanstvo — na povratku.
Pod tem naslovom piše »Naša Slova«:
»Tajno poslanstvo, ki je bilo šlo v Rim, da
bi tam spletarkilo proti našemu svečeništvu
ter za izključenje našega jezika iz cerkev
Istre in Primorja sploh — se je že povrnilo
iz Rima. Ne vemo, kaj je doseglo tam, ker
italijanski listi molče o tem; no, bržkone ni
bilo posebnega uspeha, ker imajo italijanski
listi sicer navado tudi najmanj uspehe obe-
šati na veliki zvoni. Bog dal, da bi tudi o
tem poslanstvu mogli reči: Martin v Zagreb,
Martin iz Zagreba!

Ker pa smo že pri tam, naj povemo še,
da se je mons. Pesante, kanonik v Poreču,
čutil posebno zadetega po našem članku o
spletarkarskem poslanstvu v Rim, ter nas je
zaposil, naj javimo, da od odpotovanja v
Rim on ni odstopil zadnji hip in na migljaj
od zgoraj ter da odposlanstvu je bil cilj ta,
da bi dosegli, da se bodo strogo izvrševale
naredbe od l. 1898 in 1900 sv. urada za
obrede, izdane iz ljubezni do slo-
vanskega prebivalstva, a ne na
škodo istega!«

Hm, hm!

Samomor v zaporu v ulici Tigor. V
nedeljo zvečer ob 10. uri sta naletela redarja
pri sv. Jakobu na družbo mladeničev, ki so
hajé peli himno anarhista Caseria. Ko so
mladeniči zapazili redarja, so pobegnili (himna
anarhista Caseria je seveda prepovedana), iz-
vzemi dvojico njih, katere sta redarja areti-
rala in odvedla na inspektorat pri sv. Jakobu.
Na inspektoratu so pogodili, da sta aretiranca
identična z 18 letnim kotlarjem Franom Obe-
rosler, stanujočim v ulici del Pozzo bianco št.
2., oziroma 17-letnim Drag. Nigrisom, stanu-
jočim v ulici del Bosco št. 3. Aretiranca sta
izjavila, da sta res pela ali ne anarhistične
himne. Po prvem izpraševanju so ju vseeno
odveli v ulico Tigor, kjer so ju deli v posebni
celici. Včeraj jutraj pa je sel jetniški čuvaj
k Nigrisu z namenom, da ga vpraša, če morda
potrebuje kaj. Odprl je okence jetniških vrat
in poklical Nigrisa, ali ni dobil nobenega
odgovora. Radi tega je odprl vrata in vstopil
v ječo. Tu se mu je mudil grozen prizor:
mladenič Nigris je visel obešen. Čuvaj je
hitro prerezal yrv ali nesrečnik je bil že iz-
dihnil dušo. Uro pozneje so truplo obešenega
prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Včeraj jutraj ob 8. uri je šla mati
pokojujnika na direkcijo policije in je pove-
dala tu, da njenega sina ni bilo minolo noč
domov. Revica ni naimreč še nič slutila, kaj
se je zgodilo in se je le bala, da se je sinu
pripetila kaka neizgovorna. Uradnik, ki je vedel,
da je mladenič aretiran, svetoval je prestra-
šeni ženi, naj gre na sodišče po potrebne
informacije. Žena je hitela domov ter je svo-
jega moža poslala na sodišče, kjer je mož
slednjič vendar dobil dovoljenje, da sme go-
voriti s svojim sinom. Mož se je hitro od-
pravil v zapore v ulici Tigor in tu je ne-
srečnega očeta doletela grozna vest, da se je
njega sin obesil. . . . Mož, potrj po tej grozni
vesti, se je spustil v krik in je bežal iz za-
porov, kakor v silnem strahu. . . .

O tej priliki bodi omenjeno, da je tudi
sestra obešenega, 18-letna krasna Irene Nigris,
nesrečno končala svoje mlado življenje. Ta
deklica se je bila namreč dne 26. julija 1900.
zastrpila v gostilni »Alla citta di Gorizia«.
Sklenila je bila umreti s svojim ljubčkom
Rudolfom Kaiserjem. Kaiserja so še o pra-
vem času rešili smrti in pozneje je bil obso-
jen na 8 mesecev zapora, ker se je bilo
doznalo, da je on silil deklico v smrt. Ne-
srečna družina Nigris je torej na izredno
tragičen način v kratkem času izgubila svoja
dva otroke.

Poboj v Miljah. Včeraj popoldne je
bil 25 letni delavec Anton Strein, stanujoči v
Miljah, v neki tamošnji gostilni v družbi
svojih prijateljev in svoje ljubice. Naenkrat
so se prijatelji Streina začeli tepsti med se-
boj. Strein, ki je od začetka le opazoval

pretep, je posegel med prijatelje, da jih razdruži. Ali hudo se mu je izplačal ta dobri namen. Ko je začel miriti, vdaril ga je jeden pretepalcev parkrat z nožem po životu tako hudo, da je Strein na licu mesta padel v nezavest. Pretepalci, videči Streina v krvi, so se razkropili na vse vetrove. Miljski zdravnik je dal ranjenemu prvo nujno pomoč, a vidé, da je siromak nevarno ranjen, je odredil, da so ranjenega prepeljali v tržaško bolnišnico. To se je zgodilo že sinoči.

Od ravnateljstva kralj. plemiškega konvikta v Zagrebu smo prejeli:

V internatu kralj. plemiškega konvikta v Zagrebu bo ob zaključku prvega poluletnja šolskega leta 1901—1902 izpraženih nekoliko slovenskih mest. V zavod se vsprejemljejo rimo-katoliški. Zavod je za možko dečo, ki pohaja gimnazijske nauke. Roditelji ali varuhi, ki bi svoje dete ali varvanca hoteli dati v ta starodavni hrvatski vzgojevalni zavod, naj se obrnejo do ravnateljstva s prošnjo, obloženo: 1. s krstnim listom, 2. spričevalom zadnjega poluletnja; 3. zdravniškim spričevalom o zdravju in cepljenju kozice. Pobljiza navodila daje ravnateljstvo na zahtevo re-flektantov.

Drobne vesti. Nenadna smrt. Sinoči je umrla nenadne smrti 67-letna Marija Zeni, stanujoča v ulici Barriera vecchia. Poklicani zdravnik ni mogel storiti družega, nego konstatirati nastopivšo smrt.

Nesreča na delu. 34-letni Leopold Orel, službujoči v Lloydem arzenalu, je padel s parnika, na katerem je delal in se močno poškodoval. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

Tatvina. Gospa Marija Vidakovič, lastnica gostilne na trgu Josipina, je naznaila na policijo, da jej je neznan tat ukradel listnaco s tridesetimi kronami.

Radi nevarnih groženj je bil aretiran sinoči 43-letni delavec Adam P. Odvedli so ga v ulico Tigor.

Dražbe premičnin. V sredo dne 8. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredne tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Fonderia 8, hišna oprava; Korzo 2, pisarniška oprema; ulica Porporella 1, mizarske klopi; ulica Commerciale 11, mehanični predmeti; ulica del Rivo 13, oprema v zalogi; ulica Rosseti 19, kočija; ulica Commerciale 3, hišna oprava; ulica Malcanton 5, usnje; Zagata del Pozzo 2, hišna oprava; ulica Sette Fontane 32, konji in voziček; ulica dell'Olmo 1, hišna oprava; ul. Stadion 7, oprema v zalogi; ulica Valdirivo 1, železna blagajna (ob 11. uri predp.); ulica Fontana 1, hišna oprava, (ob 12. uri.)

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 6°9 ob 2. uri popoldne 9°07 C° — Tiskomer ob 7. uri zjutraj 7°56,1 — Danes plina ob — predp. in ob — pop.; oseka ob — predpoludne in ob — popoldne.

Doneski za zastavo »Tržaškega podpornega in bralnega društva«. Na Silvestrov večer je nabrala gospica Marija Gulič 6 K 68 st., g. Bukovič nabral v veseli družbi v »nemški kavarni« 86 st., ga. N. N. 1 K; v društveni pisarni se je nabralo: Josip Ludvik 20 st., Ivan Benčina 20 st., Ivan Glavina 20 st., Ivan Kosmatin 20 st., Fran Rebec 1 K, Peter Trampuš 20 st., Trgovka 20 st., Alojzij Furlani 20 st., Josip Kirn 40 st., Fran Udovič 20 st., Fran Godina 1 K, Valentin Vovk 1 K, Ivan Bonamici 40 st., Andrej Ojo 20 st., Josip Mašlenka 40 st., Anton Teršič 30 st., Ivan Folak 20 st., Andrej Saksida 20 st., Josip Legiša 20 st., Ivan Čermelj 10 st., Anton Buda 30 st., Anton Premrov 1 K, Ivan Strancar 20 st., Ivan Krebelj 20 st., Miha Abram 40 st., Alojzij Maluso 20 st., Josip Morato 20 st., Josip Peterosso 1 K, Miha Koželj 40 st., Jakob Kos 60 st., Andrej Lozar 20 st., Anton Ružička 40 st., Rudolf Verž 10 st. Skupaj 20 K 84 st. Prej izkazanih 8 K 6 st. Vse skupaj 28 K 90 st. — Nadaljne darove vsprejema društveni uradnik.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metodija je daroval kakor novoletno darilo g. Ivanišević 5 K.

Za »Narodni dom« je daroval gosp. Ivan Zore 1 K, v gostilni pri Lenčku se je nabralo v veseli družbi 3 K 70 st., na plesnih vajah v »Tržaškem podpornem in bralnem društvu« 3 K 35 st.

Mesto venca na krsto pokojnega Josipa Žnidaršiča je darovalo »Obrtniško dru-

štvo« v Barkovljah podružnici družbe sv. Cirila in Metodija na Greti 10 K, dijaški kuhinji v Trstu 10 K.

Slovenska »Čitalnica« v Šklednju naznanja slavnemu občinstvu, da priredi prihodnjo nedeljo, dne 12. t. m. svojo prvo letošnjo veliko maskarado. Kje? — to se ob-javi pravočasno.

Imena darovateljev za otroška vrta družbe sv. Cirila in Metodija Greta-Rojan o priliki božičnice:

Bole Iv. Mar. 2 K., Bole Marija vdova 2 K., Nabergoj Frančiška 2 K., Ogrizek Matija 1 K., Marija Grmek 10 st., Gombaš F. 10 st., Stuha Ana 20 st., Skrinjar Kat. 10 st., Požar Marija 60 st., Istenič Josipina 20 st., Geržina Mihela 8 st., Sošič Marija 20 st., Kaučič 1 K., Bole Jakob 4 K., Mikelič Ivana 2 K., Pertot Josip 1 K., Ferluga Iv. Mar. 40 st., Stebel Marija 20 st., Venutti Kat. 40 st., Kralj Ana 40 st., Ferluga Amal. 30 st., Černe Jož-ča 30 st., Piščane Josip 20 st., Venutti Just 60 st., Pegan Mar. 30 st., Taučer Alojzij 20 st., Ahtik Marija 1 K., Piščane Kat. 30 st., Vitine Mar. 20 st., Piščane Mar. 30 st., Piščane M. 10 st., Piščane M. 20 st., Piščane Andr 40 Piščane Antonija 20 st., Turk Josip 60 st., Piščane Angela 30 st., Sošič Tomaž 40 st., Gotj Lina 40 st., Krivic Anton 4 K., Ferluga Step. 1 K., Goriup A. 2 K., Bandel 2 K., Požar Mih. 2 K., Požar Zvonksl 60 st., Piščane Ljubsl. 1 K., Klavora 50 st., Bandel Mar. 1 K., Ferluga Iv. 20 st., Zega Josipina 2 K., Zaidersič Ana 1 K., Gerbie Karol 60 st., Gerbie Rikard 20., Nabergoj Ivana 10 st., Krapeš Antonija 20 st., Lenassi Kat. Rak Paul po 1 K., Kächler 60 st., Lozej Ant. 40., Štrekelj Fr. 4 K., Požar Josip 1 K., Požar Marica 20 st., Zaidersič Mat. 2 K., Vouk Amal. 1 K., Žerjal Kat. 40 st., Nemeček 60 st., Škrjanc Marija 40 st., Rontar Tereza 1 K., Glažon Mar. 60 st., Škrabar Marica. 1 K., Končnik Mar. 20 st., Pipan A. 40 st., Cihelj Tereza 40 st., Vacek Karol 60 st., Kompare Fr. 40 st., Gorup Rudolf 40 st., Požar Ant. 30 st., Petelin Josipina Kramar Iv. po 1 K., Ferluga Mar. 40 st., Teresina 10 st., Klarer Viet. Čokelj M. Bremie Ant. Nabrgoj Ljudom. po 2 K., Fran Novak, Katalan Josip, Požar Michael, Žerjav Dragotin, Demeter Jereb, L. Černe, Barieh, in neznan na Greti, po 1 K., Ant. Pogorele 5 K., Ant. Ščuka 2 K., And. Pertot, »rumena hiša« 8 K., Ščuka Fr. Martelane Ter., N. N., Ferluga Iv., Zotter, Goštiša Mar., po 2 K., Martelane Iv. 4 K., Pertot Jak. 1 K., Jež Kat. 1 K. 20 st., Žigon Vik. 1 K., Ferluga I 1 K., Komotar A. 1 K.,

G. Sv. Martelane kakor dobiček pri igri 4 K., N. N. 40 st. Ženska podružnica družbe sv. Cir. in Met. v Trstu ju darovala 33 kosov obleke, 1 zaboj pomaranč in zavoj datelj G. Iv. Sirk je daroval 2 zaboja pomaranč. G. Čokelj, krčmiz v Rojanu, je daroval 24 mošnie za sadje Med božičnico v Rojanu je nabrala gea. M. mica Pert. t 9 K. 16 st. Priščena hvala vsem č. darovateljem!

Vesti iz ostale Primorske.

× **Iz Podgrada** v Istri nam pišejo dne 3. januarja 1902:

V zaključku svojega zadnjega dopisa od 27. m. m., s katerim sem poročal o božičnici, na kateri se je bila z dobrim uspehom vprizorila otročja igra »Kjer je mir, tam je Bog«, navedel sem tudi govorico, da se ta igra ponovi prihodnjo nedeljo, dne 29. m. m. Ta govorica, ali prav za prav, želja občin-stva, katero je pač odbor moral vpoštevati, se je tudi uresničila v obče zadovoljstvo. Občinstva se je nabralo nič manj, nego ob prvi vprizoritvi dne 26. m. m. Ni treba praviti, kako je tudi to pot igra jako ugajala vsem. Saj so nekatere točke morali celo ponavljati! Čisti dobiček obeh veselie, ki je bil namenjen tukajšnji siromašni šolski mladini, znaša okroglih 110 kron, kar ni tako malo, če se pomisli, da je bilo tudi znatnih troškov ter da se je za ustopnino in sedež zahtevalo razmeroma jako malo. Vsekakor se moramo za to zahvaliti tudi vsem preplačevalcem in vrlemu odboru podružnice družbe sv. Cirila in Metodija za Istro v Podgradu, ki je brezplačno prepustil oder za obe predstavi. Še enkrat vsem onim, ki so se bodisi na eden ali drugi način potrudili, da sti veselici tako izborna izpadli: hvala!

× **Glasoviti Krstić** je bil te dni zopet enkrat obsojen — menda na 7 dni zapora — radi žaljenja časti! Mož misli — in ni nič

čudnega, če misli da mu je vse dovoljeno — in zato vrši veselo dalje načrtani svoj posel častikraje! Ne zasramuje pa samo »farjev«, ampak vsakogar, ki ne izdaja svojega naroda, kakor ga izdaja on za — 100 gld. na mesec. Od posvetnjakov ima posebnost »na muhi« odvetnika dra. Konrada Janežiča. Gori navedeno porejijo »sence« so mu to pot prisodili na tožbo tega gospoda! Takov je ta g. Krstić, da človeku ne treba ravno, da bi gorel idejalnega patrijotičnega navdušenja, ampak če ima le iskrico vsmiljenja do svojega rodu, pa mora kipeti v njem od ogorčenja, če le čuje to Krstičevo ime! Sodbe o njem ne spreminja čisto nič fakt, da je bil tudi ta človek mnogokrat tožen od slovenske strani in — ne obsojen! Kaj pravijo prijatelj Marchi in njegovi prijatelji v Ljubljani?

× **Italijani med seboj.** Odbor italijanskega političnega društva za Istro je imel v soboto v Trstu svojo sejo, v kateri je predsednik dr. Felice Beonati priobčil gg. odbor-nikom par neljubih stvari. Najprej, da se je dr. Jesip Bregato odpovedal odborništvu; potem pa, da je dobil iz Pulja pismo, s katerim mu 84 puljskih meščanov naznanjajo izstop iz društva. V tem pismu pravijo podpisane, da so se uverili, da to društvo ne zna varovati socialnih in materialnih interesov mesta puljskega.

Sledajče je dobil predsednik Beonati pismo od župana puljskega, dra. Ludovika Rizzija, ki je tudi izstopil iz društva. — Dnevni red, ki so ga potem vsprejeli gg. odborniki, zatrja, da odbor ima zavest, da ni nikdar zanemarjal interesov Pulja, ter se nadeja, da odstopivši Puljci uvidijo pravilno in objektivno postopanje odbora, zlasti pa tedaj, ko je posloval kakor volilni odbor, torej tudi ob postavljanju kandidatov. Zato jih pozivlja, naj odnehajo od svoje namere in naj se povrnejo v društvo.

Tudi Italijanom na Goriškem gre nekaj na dvoje, kakor morejo čitatelji posneti iz poročila o seji dež. zbora goriškega.

Vesti iz Kranjske.

* **Gospod Josip Noll**, ta veteran in dika slovenskega gledališča v Ljubljani, je precej hudo obolel. Sedaj pa javlja sam v »Slovenskem Narodcu«, da mu je zdravje izdatno krenilo na bolje, tako, da more že opravljati lažje posle. Napornega in razbur-ljivega gledališkega delovanja pa se mora še vzdrževati, dokler ne okreva popolnoma. Bog daj, da bi se to zgodilo skoro v interesu in v prospeh umetnosti slovanske!

Vesti iz Štajerske.

— **Proračun mesta Celje** za leto 1902 izkazuje 147.829-72 kron dohodkov, izdatkov pa 150.218-98 kron; torej 2.389-26 kron primanjkljaja.

— **Kdor zna, pa zna!** V soboto, dne 28. decembra, so imeli v Laškem trgu občinske volitve, a tržani — vsaj oni, ki niso na strani dosejanega občinskega zastopa — so izvedeli o tem — istega dne 28. decembra zjutraj! Po tem je lahko umeti, zakaj je prišlo na volišče od 180 celih 20 tržanov. Kdor zna, pa zna! In mogotei v Laškem znajo — to jim treba pripoznati. Prav kakor da so pri tanu grofu Khuen-Hedervaryju hodili v volilno šolo. Vspeh je bil tudi po tem. Zmagala je mati Germanija! Heil und Sieg!!

— **Nekak celjski Krstić** je glasoviti tajnik okrajne bolniške blagajne v Celju, Viljem Oehs, kar se tiče njegovih nepretrznih tesnih razmer se sodiščem radi zasramovanja slovenskih mož. O božičnih praznikih je da celjski German psoval — v javnem lokalu — Slovenca Sparhakel-ja. Germansko junaški kakor je že, je sicer na razpravi junaški vse tajil, in se absolutno ni mogel spominjati, da bi bil koga žalil. No, drugi pa so se spominjali prav dobro in sodišče je res raje ver-jelo dobremu spomenu teh poslednjih, nego pa slabemu spomenu g. Oehsa. Tako je prišlo iz vsega 8 dni sence, v kateri se bo hladil gospod Oehs!

Poslano.

(V obrambo).

»Primorski List« od dne 2. t. m. prinaša pod naslovom »Kdo je med tržaškimi Slo-venci zgital za pravoslavje« — razna, zlobno-neumna natoleevanja, ki so povsem nasprotna onemu, kar uči osma zapoved božja! V omenjenem listu je citati: »V za-

devi prestopa v pravoslavje znano nam je Agitacija je šla iz pisarne enega slov. prvakov ter se ugnezdila v krčmi šte. 19 via Valdirivo. Tam je bil takrat name-ščen: prej kot vodja, potem kot krčmar-gospodar F. K. Agitacijo skrivoma vodil je pravoslavni Srb, Hrvat, Grk, Italijan, Slo-vak, Madjar itd. — C..... Nehrony, ka-teri je z obljubo bogatih botrov — tukajšnjih pravoslavcev srbske vere, a nedoločene narodnosti — dosegel, da je pre-stopilo toliko mož v pravoslavje, kolikor je Nehrony narodnosti reprezentiral.

Daljna sumničenja izpuščam, ker za-le-vajo osebo, o kateri sem se že izjavil, ozi-roma, ker se mi ne zdi vredno, da bi odgo-varjal nanje.

Koliko je resnice na ponesrečeni denunciaciji, je razvidno iz sledečega: Pod-pisani je prestopil v pravoslavje dne 14. av-gusta 1893 leta. Ob času svojega prestopa je bil v službi g. Geržine — kakor poslovođa v trgovini. Krčmo mu je kupil in izročil g. Č. leta 1895 (!!!), ker je pa bilo premalo srbskih »rubljev«, je krčmo kupil gosp. G., pod ka-terim je bil podpisani še vedno kakor vodja. A najlepše je to, da je podpisani ob vseh mo-gočih, le »Primorskemu listu« znanih podporah od zgoraj, ostal — dolžan!

Ker je upal, da mu pojde bolje, ako bo sam gospodar, je našel štiri dobre ljudi, ki so mu bili poroki pri »Tržaški posojilnici« za svoto, ki jo je potreboval za otvorenje lastne krčme, v kateri so mu »srbski« novci v toliko pomogli, da je moral isto prodati, predno je povrnil svoto, dolžno svojim dobrotnikom.

Kakov kapitalist da je podpisani danes, to ve v Trstu sleherni slovenski otrok, ne ve pa tega neki gospod, s katerim ob-ra-čunam o prvi priliki in sicer tako, da bo jako bolela glava, ali — ne podpi-sanega.

To je podpisanega izpoved, katero more potrditi na stotine prič.

Kar se tiče »pisarne enega slo-venskih prvakov«, bodi povedano, da leta 1893 ni bilo v Trstu še no-bene take pisarne.

Za količkej razsodne in lojalne ljudi bi meralo zadostovati to, kar je povedano tu. Ker je pa na svetu tudi ljudij, ki iščejo dlake v jajcu in ki ne morejo živeti, ako ne denuncirajo poštenih ljudij, treba pove-dati gospodi okolo »Primorskega lista«, da niso oni prvi, ki obrekujejo podpisanega, ker to je storil »Primorski List« že leta 1893 in je torej sedanji napad le — drugo izdanje!

Da se ne poreče, da podpisani ostaja dolžan celó tam, kjer lahko plača (kar delajo drugi), hoče tudi on ponoviti del onega svojega popravka, ki ga je bil svoječasno priobčil »Pri-morski List«.

(Dalje na četrti strani.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, Piazza Rosario št. 2
vogn, (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Gene brez konkurenco.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na na. obrod
ali železnico

Vi in marsikdo drugi iščite vzrokov prestopu v pravoslavje (s plemenitim krščanskim namenom!) povsod, le tam ne, kjer so!

Prvi in edini vzrok so bili: svoječasnica prodaja slovenske božje službe pri sv. Justin, tedanji narodu našemu skrajno neprijateljski nastopi tedanjega kardinala Misije in pa nastopanje tržaške latinske zatorske niže duhovščine! Ti in ne kaki bogati botri so bili vzroki koraku podpisane in njega somišljenikov. Agitacija ni bilo in je ni, ker, ko bi bila agitacija in še bogati botri poleg, bi bil Nehrony, kakor izvrsten naroden agitator gotovo kaj dosegel in bi ne bil odšel iz Trsta — z golo roko!

Pravoslaven je, ali nikdar ni podpisani nastopal proti drugim veroizpovedanjem, še manje pa proti katoliški duhovščini — kakor taki!

Kakor pa pušča on pri miru druge, tako sme zahtevati, da tudi drugi puščajo njega, kar bo najboljša zanj in morda tudi zanje!

Fran Kravos.

Brzojavna poročila.

Cesar v obiskih.

DUNAJ 6. (B) Cesar je bil popoldne v obiskih pri nadvojvodi Francu Ferdinandu in soprogi mu, kneginji Sofiji Hohenberg.

Požar.

PETROGRAD 6. (B) V ubožnici Čermoriskega je navstal požar, v katerem so izgubili življenje tudi trije otroci.

Druga železniška zveza s Trstom. Minister Wittek na ogledovanju.

DUNAJ 6. (B) Minister za železnice, Wittek, je odpotoval v Trbiž, da si ogleda predor skozi Karavanke.

BOHINJSKA BISTRICA 6. (B) Minister Wittek si je ogledal danes dela v Bohinjski Bistrici, kjer so začeli vrtati predor z električnimi napravami in se je postavil temeljni kamen za izhod galerije. Minister je izjavil svoje zadovoljstvo na napredovanju del in svoje zaupanje v tehnično spretnost onih, katerim je poverjena gradnja druge železniške zveze s Trstom.

BLEJ 6. (B) Minister Wittek si je ogledal južni del galerije preko Karavanke.

Vesti o aneksiji Bosne Hercegovine ovržene.

DUNAJ 6. (B) Iz uradnega vira se opreka vestem, ki so se te dni razširjale po raznih listih, da namreč Avstro-Ogrska misli v kratkem anektirati Bosno in Hercegovino. Istotako da so neosnovane vesti o spremembi ustave v Avstriji.

Dogodki v Španiji.

PARIZ 6. (B) »Agence Havas« javlja iz Barcelone: Cenzura se vrši jako strogo. Izvedene so bile mnoge hišne preiskave in zaprti so več oseb. Sodi se, da bo izdajanje anarhističnih listov zaustavljeno. Mir se ni več kalil posebno.

MADRID 5. (B) »Agencia Fabra« javlja: Orožniki so prišli na sled večim anarhističnim zarotam, ki so imele svoje sedeže v Keresu, Algarin in Araosu v pokrajini Cadix. Zaplenili so razne spise, iz katerih izhaja, da se je hotelo požgati.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 7. (B) Državni tajnik Chamberlain je imel v Birminghamu govor, v katerem je branil imperijalizem ter rekel, da je Anglija najliberalnejši narod, ki ga je še kedaj videl svet, ali tudi najbolj sovraženi. Drugi narodi nas zavidajo in nas zasramujejo na najbolj žaljiv in sramoten način. Vse zapazajo z veseljem, kar se jim zdi, da bi moglo pospešiti naš padec. Angležkemu narodu je dolžnost, da računa le nase, podpiran od krvnih sorodnikov v Avstraliji. Kanadi in drugih kolonijah. Govornik je izvajal nadalje, da sicer obžaluje vojno, a da jej z vsemi nje zli in strahotami, vendar daje prednost pred izgubo, kake podedovane pozicije. Vsako žrtev treba raje doprinesiti, nego da Anglija podleže in izgubi zaupanje krvno sorodnih narodov.

Deželni zbori.

DUNAJ 7. (B) Po prečitavanju došlih spisov in ko je namestnik odgovoril na več interpelacij, je poslanec dr. Kurtz poročal o najetju posojila 285 milijonov kron od strani občine dunajske. Poročevalec je priporočal, naj se dotična vladna predloga vsprejme.

Kuga.

PETROGRAD 6. (B) Ruska brzojavna agentura javlja iz Saratova: Glasom uradno objave je v vasi Kotovaja (okrožje Kamsin) obbolelo na sibirski kugi 12 oseb, od katerih jih je 9 umrlo.

Predzadnji
teden

Loterija za ogrevalne sobe
glavni dobitok 40.000 kron
vrednosti.

Srečke
po 1 krono.

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co. Mercurio
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

SREČA TUKAJ.

Spodaj označeni krasni predmeti:

33 komadov „franko“ samo za gl. 3.30
se vdobijo toliko časa, dokler zaloga traja, naravnost od
J. WANDERER, tovarna za ure, Krakov. Stradom 2

vdobijo se

nikaka stenska ura!

nikake igrače!

samo rabljivi predmeti od niklja, double pozlačenih in od pristnega srebra s pečatom c. kr. puncovnega urada.

- 1 nikeljasta rem. žepna ura, 14 ur idoea, jamčena za dober tek.
- 1 podoba cesarja Fran Josipa I. ali Njeg. svetosti papeža, tudi socijalistična na pokrovec ure.
- 1 močnjček od usnja za to uro.
- 1 verižica od niklja ali pozlačena z lepim naveskom.
- 1 jako fino žepno ogledalo, okovano, dvojna šipa.
- 1 par finih gumbov od duble zlata, patentovani.
- 6 parov „za ovratnike in prsnike z podlago od biserne matice.“
- 1 elegantna škatlja za cigare ali cigarete.
- 1 par ubanov od pristnega srebra s škatljico.
- 1 kratavna spila od „za gospode ali dame.“
- 1 prstan „za gospode ali dame.“
- 15 razglednic iz Krakova, Prage ali Dunaja.

Brezplačno in franco

pošljem moj velik ilustrirani cenik od ur in diademenosti. — Ta garnitura velja mesto srebrnega prstana z enim zlatim prstanom od 14 karatov gl. 5.50.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA.
Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomiljeno, nego tudi belo in brez peg. Solneče pege odpravi vsak z uporabo iste. Cena 3 lonč. gl. 1.50; antiseptično denar 2 gl. s pošto. vred.

ANTIRHEUNIN-MAZILLO
proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lončič 1 gl. 50 novč. 2 lončiča 2 gl. 4 lončiči gl. 3.20 s pošto vred ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“
On čisti kri, ker je najboljša domača zdravilo za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste soko ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni, ki so označene v navodilu priloženem vsakemu lončiču.
Cena omota 12 steklenič 2 gl. 50 novč., 24 steklenič 4 gl. 50 novč., — 48 steklenič 8 gl. s pošto vred ako se denar naprej pošlje lekarni.

Prof. Dr. Concilije INJECTIO „SALVATOR“
v Varaždinu (Hrvatsko)
VEGETABILE
St. 1., II. 1. III. 1. ter
CAPSULE VEGETABILE
za tajne bolezni

FR. RIEDLA
leka-na k „SALVATORJU“
VARAŽDIN (Hrvatsko)

NAJBOLEŠE DOMAČE ZDRAVILLO.

VSAKEMU POTREBNO.

NE SME V NOBENI HIŠI MANJKATI.

„Andemo de Franz“
krēma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Crna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošlja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.

Priporočila se tudi krēmarmjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prvo primorsko podjetje za
razpošiljanje in prevažanje pobištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pobištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pobištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za bojov, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in zamor si bodi.

Zagreb, 30. aprila 1901

Gg. Žnideršič & Valenčič
Ilir. Bistrica
prva kranjska tovarna testenin.

Gospod J. Weiser je prejel danes odposlane makarone ter Vam moramo izreči

največje
priznanje

kajti blago je v istini izvrstno.

Prva

za grebska agenturna zadruga

JAKOB BAMBIČ
trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporočila svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinijega. — Najfinije testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporočila se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zboje.

Gosilna „Al Transwaal“.

(prej »Antico Gobbo«) Via dello Scoglio 205.
(nasproti Drejevi pivovarni).

Podpisani priporočila I. vrste istrska, vipavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosek, nadalje Dreherjevo pivo, Plzenko in Spaten v hoteljkih.

Domača kuhinja vedno pripravljena.

Kroglišče. Svojim rojakom se toplo priporočila

Fran Benčič, krēmar.

Po nizki ceni.

Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.

Velikanski izbor

naočnikov in malih očal najnovejše in najmodernejšie oblike

z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala o nikeljastih, jeklenih, zlatih in srebrnih okovih, zd avniško predpisani od 25 nč. naprej.

Velikanski izbor daljnogledov

za gledališčen, kraje in morje z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov, termometrov za meriti vročino človeke ali zraka od 35 nč. naprej.

Izbir povekševalnih leč

in velikanski izbor modernih loricet (očala rocem za ženske) od 1 gl. naprej.

Prodaja na debelo razprodajalcem.

Cene jako ugodne. — Sprejemajo se poprave.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- - hripi (influenca) - -

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

škatljica po 80 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

škatljica po 60 stotink.

Vdobja se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Piccola Jeroniti, Luciani, Vi-

tali & Vardalasso; v Reki: lekarna „Prodaja“

Gorici lekarna Cristofaletti in Poltoni.

Ste li gluhi??

Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samo gluhorojeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih, preneha takoj. Opišite Vaš slučaj. Preiskovanja in navodila brezplačna. Vsaki se zamore z malimi troški doma sam ozdraviti.

Internationalni zavod za zdravljenje ušes.

596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Remeljni v velikem izboru, bukove debela orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenin tudi malih, Angleške ščetke za čistiti obuvale, neprelomljivi ameriški glavniki, angleške ščetke za zobovje čistiti, specialitete za parfumiranje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Pridna in resna gospica

iz boljše hiše, ki ima dovolj talenta v to, da bi se popolnoma izobrazila v komptarnu, da bi mogla pozneje vsprejeti kako zaupno mesto, išče se. Potrebna je lepa pisava ter poleg poznanja jednega slovanskih tudi poznanje nemškega jezika.

Ponudbe v predalček na glavni pošti št. 254.